

หน่วยที่ 4

๖
ต้นทุน

ค่าใช้จ่ายการผลิต

ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

1. ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต
2. ประเภทค่าใช้จ่ายการผลิต
3. การเกิดของค่าใช้จ่ายการผลิต
4. การคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิตได้
2. บอกประเภทค่าใช้จ่ายการผลิตได้
3. อธิบายการเกิดของค่าใช้จ่ายการผลิตได้
4. สามารถคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตได้
5. ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ด้วยตนเอง

สาระสำคัญ

ค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของต้นทุนในการผลิตสินค้าอีกชนิดหนึ่ง ดังนั้น ค่าใช้จ่ายการผลิตจึงหมายถึงบรรดาต้นทุนการผลิตสินค้าที่มีหลายประเภท เช่น วัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อม และค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงงานและเครื่องจักร ได้แก่ ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าเบี้ยประกันโรงงาน ค่าเสื่อมราคาโรงงาน ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ค่าใช้จ่ายการผลิตนี้เป็นต้นทุนในการผลิตสินค้า เพราะค่าใช้จ่ายการผลิตมิได้เกิดขึ้นพร้อมกับการผลิตสินค้า อาจเกิดขึ้นทั้งก่อนการผลิต ระหว่างการผลิต หรือหลังการผลิตสินค้า ดังนั้น จึงต้องมีการวางแผนและควบคุมค่าใช้จ่ายการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต

ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead or Facturing Overhead) คือ บรรดาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าทั้งหมด ค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตในโรงงานและเครื่องจักร เช่น วัตถุดิบทางอ้อม วัสดุโรงงาน ค่าแรงงานทางอ้อม ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาโรงงานหรือเครื่องจักร สิทธิบัตรตัดบัญชี ค่าเสื่อมราคาโรงงาน และเครื่องจักร

2. ประเภทค่าใช้จ่ายการผลิต

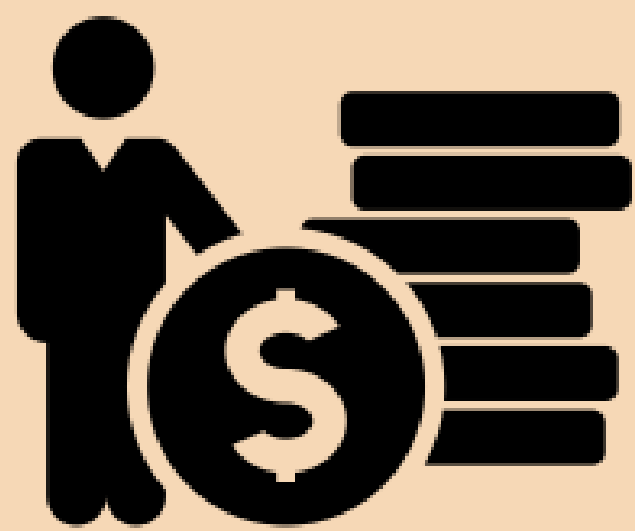
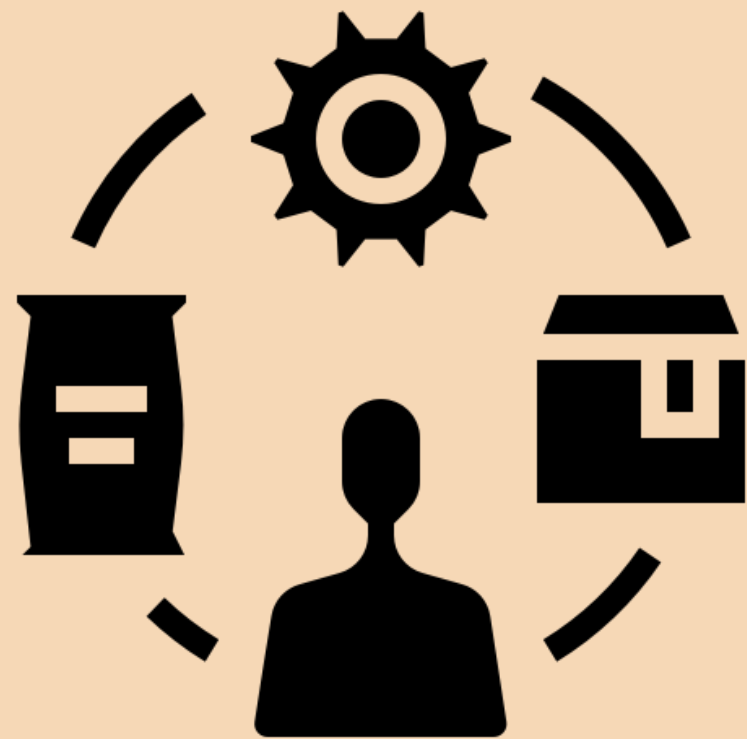
ค่าใช้จ่ายการผลิตแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

การแบ่งค่าใช้จ่ายการผลิตตามลักษณะของต้นทุน เป็นการพิจารณาลักษณะของต้นทุนที่ประกอบเข้าด้วยกัน เป็นค่าใช้จ่ายการผลิต ได้แก่ วัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อม และต้นทุนการผลิตทางอ้อม

1 วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Material) เช่น วัสดุโรงงาน (Factory Supplies) วัสดุสำนักงานประจำโรงงาน (Factory Office Supplies) น้ำมันเชื้อเพลิง

2 ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labour) เช่น ผู้ควบคุมงาน (Supervisor) ผู้ควบคุมพัสดุ (Storekeepers) เจ้าหน้าที่ธุรการ โรงงาน (Factory Clerical Workers)

3 ต้นทุนทางอ้อมอื่น เช่น ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา-อาคาร โรงงาน เครื่องจักร ค่าสาธารณูปโภคของโรงงาน ค่าเสื่อมราคาอาคาร โรงงาน ค่าเบี้ยประกันอาคาร โรงงาน ค่าเช่าอาคาร โรงงาน ค่าเช่าเครื่องจักร

การแบ่งค่าใช้จ่ายการผลิตตามพฤติกรรมของต้นทุน เป็นการพิจารณาต้นทุนที่ประกอบเป็นค่าใช้จ่าย การผลิต ได้แก่

- 1) ต้นทุนคงที่หรือค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ (Fixed Costs or Fixed Overhead) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ไม่มี ความสัมพันธ์กับปริมาณการผลิต ซึ่งค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ ต้นทุนรวมจะเท่าเดิมตลอดไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น จึงมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ต่อหน่วยจะเปลี่ยนแปลง คือ ยิ่งผลิตมาก ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ต่อหน่วยยิ่งลดลง แต่หากผลิตสินค้าน้อยลง ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ต่อหน่วยจะสูงขึ้น
- 2) ต้นทุนผันแปรหรือค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร (Variable Costs or Variable Overhead) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการผลิต คือ ค่าใช้จ่ายที่ ต้นทุนรวมเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต หากผลิตมากค่าใช้จ่ายก็มาก ผลิตน้อย ค่าใช้จ่ายก็น้อย และหากไม่ผลิตเลย ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรก็จะไม่เกิดขึ้นเลย แต่ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรต่อหน่วยจะเท่ากันทุกหน่วยการผลิต

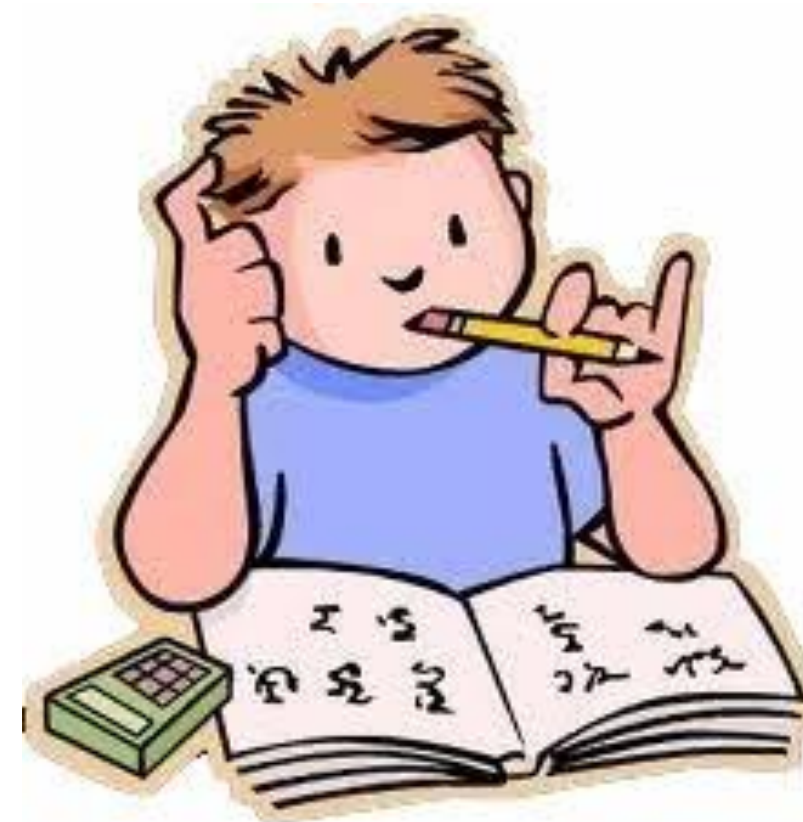
ตัวอย่าง

กิจการแห่งหนึ่งเบิกใช้วัสดุโรงงานในการผลิตสินค้า 1 หน่วย ใช้วัสดุโรงงานจำนวน 3 บาท หากในเดือนมกราคมผลิตสินค้า 10,000 หน่วย ต้นทุนวัสดุ โรงงานเท่ากับ 30,000 บาท หรือผลิตสินค้า 15,000 หน่วย ต้นทุนวัสดุโรงงานเท่ากับ 45,000 บาท

ดังนั้น ต้นทุนวัสดุโรงงานต่อหน่วย = $30,000 \div 10,000 = 3$ บาท/หน่วย

หรือ

= $45,000 \div 15,000 = 3$ บาท/หน่วย

3) ต้นทุนผสมหรือค่าใช้จ่ายการผลิตผสม

(Mixed Costs or Mixed Overhead) หมายถึง ค่าใช้จ่าย การผลิตคงที่และผันแปรรวมอยู่ด้วยกัน กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ และ ส่วนที่ 2 เป็นค่าใช้จ่ายผันแปรที่เพิ่มขึ้นตามปริมาณการผลิต

- ต้นทุนคงที่ (Fixed Costs) เช่น ค่าเช่าอาคาร โรงงาน ภาษีทรัพย์สิน
- ต้นทุนผันแปร (Variable Costs) เช่น ค่าวัสดุ โรงงาน เครื่องมือขนาดเล็ก
- ต้นทุนผสม (Mixed Costs) เช่น ค่าสาธารณูปโภค โรงงาน เงินเดือนผู้ควบคุมงาน

3. การเกิดของค่าใช้จ่ายการผลิต

ค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในการผลิตสินค้า โดยค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นจากรายการต่าง ๆ หลายประเภทรวมกัน และเป็นรายการที่ไม่สามารถถือเป็นวัตถุดิบทางตรงหรือค่าแรงงานทางตรงได้

ลักษณะการเกิดค่าใช้จ่ายการผลิต แบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ

- 1) เกิดจากการจ่ายเงิน กิจการอาจจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น จ่ายซื้อวัสดุโรงงาน จ่ายค่าสาธารณูปโภค โรงงาน
- 2) เกิดจากการโอนบัญชี กิจการอาจโอนต้นทุนมาจากบัญชีอื่นมาเป็นค่าใช้จ่ายการผลิตได้
- 3) เกิดจากการปรับปรุงรายการเมื่อสิ้นงวด เป็นการปรับปรุงรายการสินทรัพย์ที่มีไว้ในการผลิต จะตัดบัญชีออกเป็นค่าใช้จ่ายตามระยะเวลาที่ใช้ เช่น การปรับปรุงรายการค่าเสื่อมราคาโรงงานหรือเครื่องจักร วัสดุโรงงาน ทั่วไป สิทธิบัตรตัดบัญชี ค่าเบี้ยประกัน โรงงาน เมื่อถึงสิ้นงวดจะรวมยอดไปเป็นค่าใช้จ่ายการผลิต

4. การคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

การคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต สรุปได้ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายการผลิตเกิดขึ้นจากการจ่ายเงิน เช่น

- จ่ายค่าซ่อมแซมโรงงานเป็นเงินสด
 - ได้รับใบแจ้งหนี้ค่าน้ำโรงงาน
- ∴ ค่าใช้จ่ายการผลิต

20,000	บาท
<u>1,000</u>	บาท
<u>21,000</u>	บาท

2. ค่าใช้จ่ายการผลิตเกิดขึ้นจากการโอนบัญชี เช่น

- เบิกใช้วัตถุดิบทางอ้อม
 - จำแนกค่าแรงงานเป็นค่าแรงงานทางอ้อม
- ∴ ค่าใช้จ่ายการผลิต

250	บาท
<u>1,000</u>	บาท
<u>1,250</u>	บาท

3. ค่าใช้จ่ายการผลิตเกิดขึ้นจากการปรับปรุงรายการ เช่น

ค่าเสื่อมราคา (Depreciation) คือ ค่าใช้จ่ายที่ตัดจากมูลค่าของสินทรัพย์ที่กิจการใช้ประโยชน์ประจำงวด การตัดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์มีหลายวิธี ซึ่งวิธีที่นิยมใช้ คือ วิธีเส้นตรง โดยใช้ สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{สูตร ค่าเสื่อมราคารายปี} = \frac{\text{ราคาทุน} - \text{ราคาซาก}}{\text{อายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ}}$$

ราคาทุน = มูลค่าของสินทรัพย์ ณ วันที่ซื้อ

ราคาซาก = มูลค่า ประเมินการของสินทรัพย์ที่คาดว่าจะขายได้ในวันสิ้นอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ

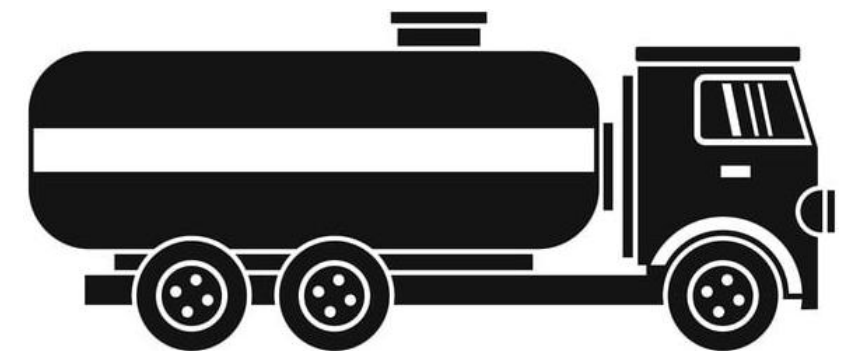
อายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ = อายุการให้ประโยชน์ที่คาดว่าจะสามารถใช้สินทรัพย์นั้นได้

ตัวอย่าง บริษัทซื้อรถบรรทุกมา 1 คัน เพื่อใช้ในการ ราคา 1,000,000 บาท คาดว่ารถบรรทุกจะมีอายุการให้ประโยชน์ 5 ปี มูลค่า ณ วันสิ้นอายุ (ราคาซาก) 250,000 บาท

$$\begin{aligned}\therefore \text{ค่าเสื่อมราคาของรถบรรทุก} &= \frac{1,000,000 - 250,000}{5} \\ &= 150,000 \text{ บาท/ปี}\end{aligned}$$

ดังนั้น ค่าเสื่อมราคาของรถบรรทุกที่ตัดเป็นค่าใช้จ่ายการผลิต = 150,000 บาท/ปี

ปรับปรุงวัสดุโรงงานใช้ไป วัสดุโรงงานส่วนที่ใช้แล้วหมดไปในงวดหนึ่ง ๆ เป็นค่าใช้จ่ายการผลิต
วัสดุโรงงานที่เหลือจะแสดงเป็นสินทรัพย์ หมุนเวียน

สูตร วัสดุโรงงานใช้ไป = วัสดุต้นงวด + ซื้อวัสดุระหว่างงวด – วัสดุปลายงวด

ตัวอย่าง บริษัทมีวัสดุโรงงานต้นงวด 200 บาท ระหว่างงวดซื้อเพิ่มอีก 3,500 บาท ปลายงวดมีวัสดุโรงงาน
ปลายงวด 500 บาท

∴ วัสดุโรงงานใช้ไปเป็นค่าใช้จ่ายการผลิต = $200 + 3,500 - 500$
= 3,200 บาท

ปรับปรุงตัดบัญชีสิทธิบัตร

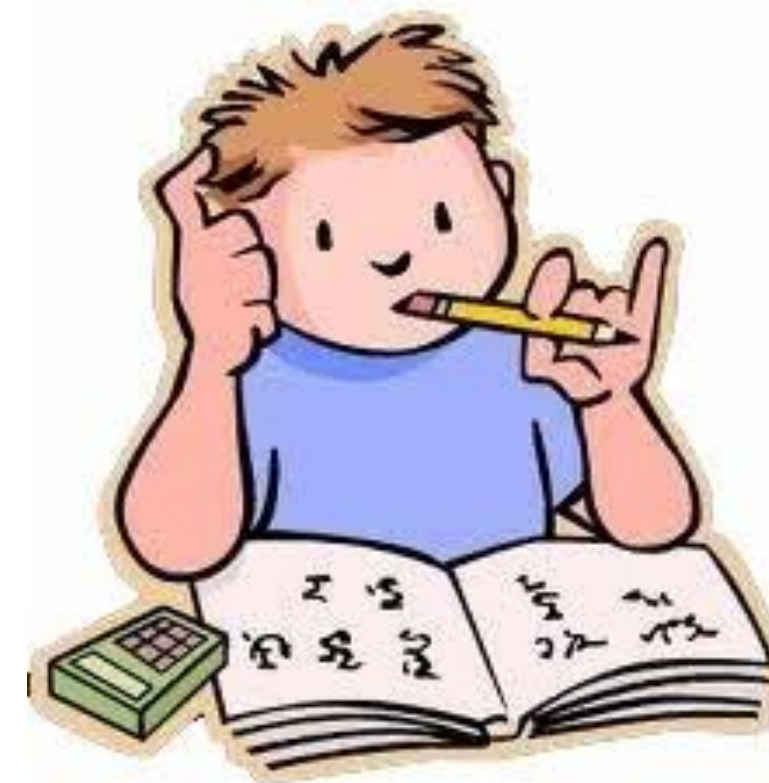
สิทธิบัตร (Patent) เป็นหนังสือสำคัญที่รัฐออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์คิดค้น หรือออกแบบ ผลิตภัณฑ์ เป็นสินทรัพย์ทางปัญญา มีอายุตามประเภทของสิทธิบัตร เช่น สิทธิบัตรประดิษฐ์คิดค้นมีอายุ 20 ปี ส่วนสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์มีอายุ 10 ปี นับจากวันที่ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร

ตัวอย่าง บริษัทจ่ายเช็คซื้อสิทธิบัตรการประดิษฐ์มูลค่า 50,000 บาท อายุสิทธิบัตร 20 ปี

$$\begin{aligned}\therefore \text{สิทธิบัตรตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายการผลิต} &= 50,000 \div 20 \\ &= 2,500 \text{ บาท/ปี}\end{aligned}$$

ตัวอย่าง ต่อไปนี้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตของโรงงานแห่งหนึ่งที่เกิดขึ้นในเดือนพฤษภาคม 25X1

1. ซื้อวัสดุโรงงาน 5,000 บาท เป็นเงินสด
2. จ่ายค่าซ่อมแซมเครื่องจักร 10,000 บาท เป็นเงินสด
3. จ่ายเช็คซื้อสิทธิบัตร 100,000 บาท
4. จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดโรงงาน 3,000 บาท
5. จ่ายค่าไฟฟ้าของโรงงาน 4,500 บาท เป็นเช็ค
6. ได้รับใบแจ้งหนี้ค่าน้ำประปาของโรงงานจำนวน 800 บาท

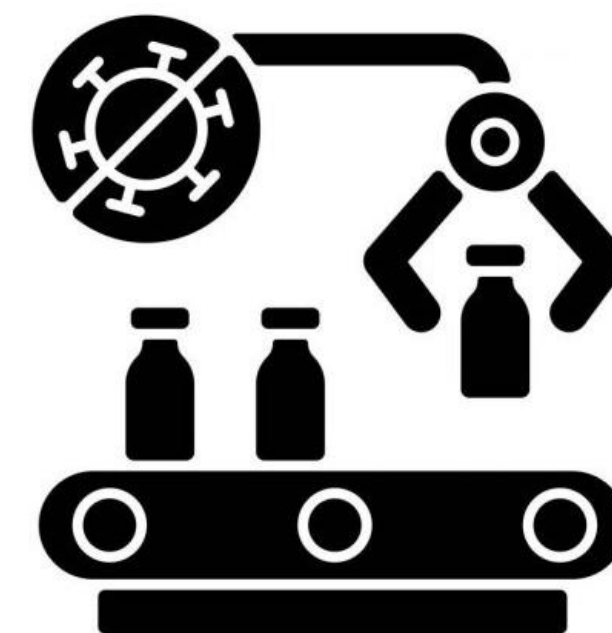

ให้ทำ คำนวณหาค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดขึ้นในเดือนพฤษภาคม 25X1 ค่าใช้จ่ายการผลิต

- ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร	10,000 บาท
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดโรงงาน	3,000 บาท
- ค่าไฟฟ้าโรงงาน	4,500 บาท
- ค่าน้ำประปา	<u>800 บาท</u>
∴ ค่าใช้จ่ายการผลิตเดือน พ.ค. 25X1	<u><u>18,300 บาท</u></u>

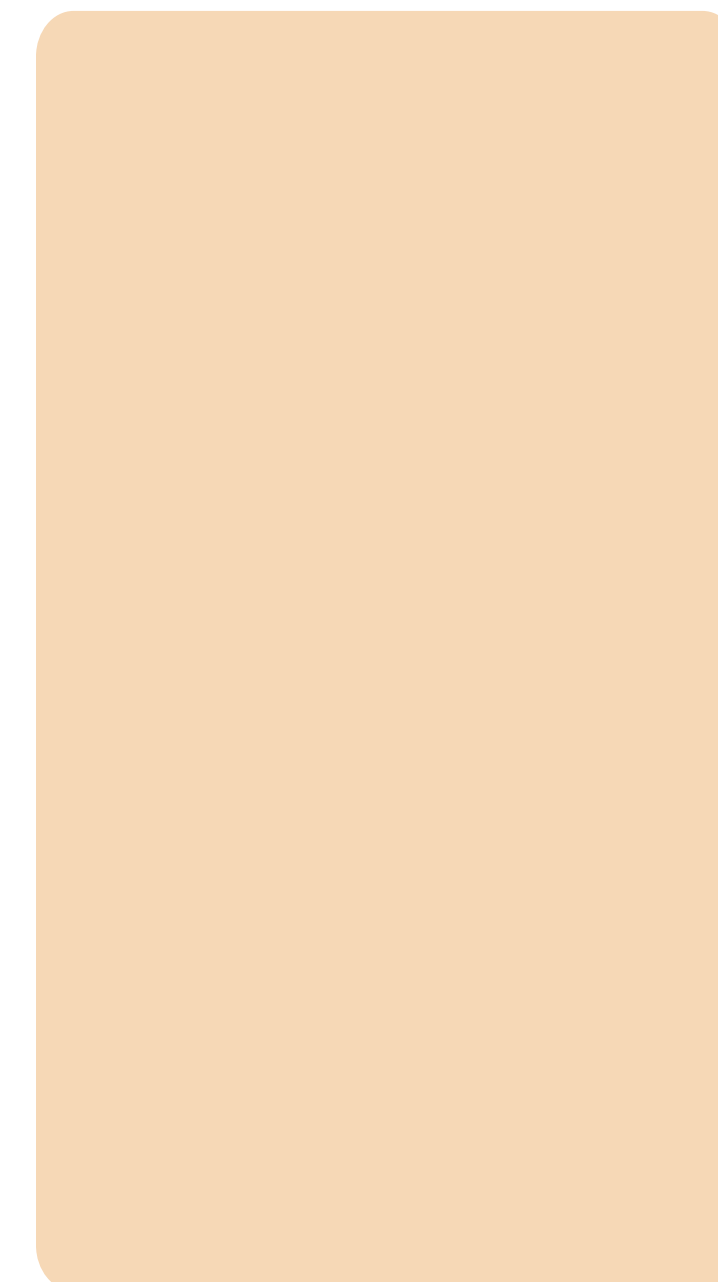
ตัวอย่าง บริษัท ประชาอุตสาหกรรม จำกัด มีรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตในเดือนมิถุนายน 25X1 ดังนี้

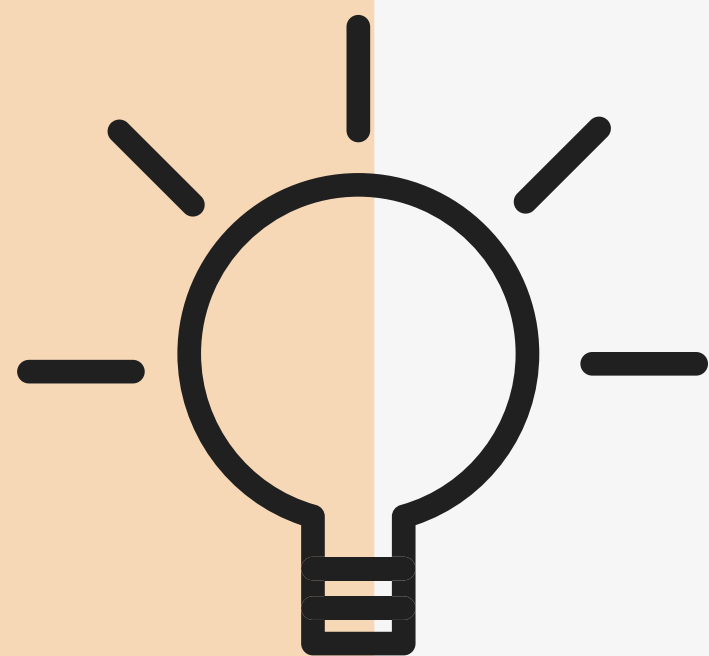
1. บริษัทจ่ายเงินเดือนผู้จัดการ โรงงาน 30,000 บาท เป็นเช็ค
2. วัสดุโรงงานคงเหลือต้นงวดมีจำนวน 2,000 บาท ระหว่างงวดซื้อวัสดุโรงงานเพิ่มเติม 14,000 บาท สิ้นงวดมีวัสดุโรงงานคงเหลือ 3,000 บาท
3. คิดค่าเสื่อมราคาโรงงาน 50,000 บาท และค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร 20,000 บาท
4. จ่ายค่าซ่อมแซมโรงงานจำนวน 40,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
5. จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดโรงงาน 1,200 บาท
6. ตัดบัญชีสิทธิบัตรเป็นค่าใช้จ่ายในงวดนี้ 2,000 บาท

ให้ทำ คำนวณหาค่าใช้จ่ายการผลิตในเดือนมิถุนายน 25X1 ค่าใช้จ่ายการผลิต

- เงินเดือนผู้จัดการโรงงาน	30,000 บาท
- วัสดุโรงงานใช้ไป $(2,000 + 14,000 - 3,000)$	13,000 บาท
- ค่าเสื่อมราคาโรงงาน	50,000 บาท
- ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	20,000 บาท
- ค่าซ่อมแซมโรงงาน	40,000 บาท
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดโรงงาน	1,200 บาท
- สิทธิบัตรตัดบัญชี	<u>2,000 บาท</u>
∴ ค่าใช้จ่ายการผลิตเดือน มิ.ย. 25X1	<u><u>156,200 บาท</u></u>

ช่วงถาม - ตอบ

